

Джералд Даръл - „Излетът и други подобни дандани“

Тази година март и април се оказаха незапомнено топли и сухи за Англия. Фермерите, изненадани от тази необичайна ситуация, която не им позволяваше да обявят фалит поради ранно застудяване, започнаха да се събират на групи и да обсъждат ужасните последици от сушата. Онези, които през есента ни бяха казали, че великолепната реколта от ягоди и гъби е предвестник на тежка зима и още по-тежко лято, сега твърдяха, че изобилието от ягоди и гъби обещава прекрасна пролет. Като връх на всичко синоптиците – тези платени мюнхаузеновци – предричаха изключително горещ период от април до август. Наивните англичани толкова се ентузиазираха от тези прогнози, че много от тях стигнаха до крайности, като се намазаха с плажно масло и тръгнаха да правят слънчеви бани. Дори да кръстосаше надлъж и нашир крайбрежния град Борнмът, където тогава живеехме, човек не можеше по никакъв начин да намери бански гащета или чадър за слънце, дори и да предлагаше астрономически суми за тях. Членовете на моето семейство, всички страстни любители на слънцето, сякаш разцъфтяха под благотворното влияние на топлината. Започнаха да се карат повече, да пеят повече, да ядат и пият повече, да спорят повече, защото навън в градината пролетните цветя бяха в разгара на буйния си и уханен цъфтеж, а слънцето, въпреки бледожълтия си цвят, излъчваше силна и приятна топлина. От цялото семейство обаче мама бе тази, която истински се въодушеви от благоприятните метеорологични прогнози най-вече защото слушаше тези прогнози по радиото.

В това се състоеше цялата разлика, смяташе мама – разликата между това да прочетеш хороскопа си в женско списание и да получиш информация за бъдещето си от истинска циганка на стъпалата пред фургона ѝ. Докато траеше войната, британското правителство, включително Чърчил – когато нямаше други ангажименти, живееше в нашия радиоапарат с единствената цел да държи майка ми в течение за хода на военните действия и за опасността от германско нашествие. Те винаги казваха истината и което е още по-важно, спечелиха войната. Сега, разбира се, война нямаше, но честността на хората, които живееха в радиото, бе все така безукорна. Когато чуваше фермерите да говорят за хиляди глави добитък, умиращи от жажда, за пресъхващи водоеми, анонимни лекари да обясняват как да се предпазите от слънчев удар, козметични експерти да дават съвети как да придобиете слънчев загар, без да се спаружите, мама стигаше до естествения извод, че ни очаква гореща вълна, която ще накара дори екваторът да изглежда като част от Аляска.

– Измислих чудесен начин да посрещнем Лари – каза ни тя една сутрин на закуска.

Лари, който по свое собствено желание беше отсъствал от Англия през последните десет години, щеше да си дойде за кратко, за да присъства на представянето на поредната си книга. Въпреки че скоро беше получила писмо от него, в което той изразяваше отвращението си от мисълта да се завърне на този „противен остров“, майка ми беше убедена, че синът ѝ копнее за гледките и звуците на „добрата стара Англия“ след всички тези години на заточение.

– Че кой иска да го посреща? – попита Лесли, докато си вземаше солидно количество мармалад.

– Лесли, миличък, не говори така – каза мама. – Ще бъде толкова хубаво семейството да се събере отново след всичките тези години.

– Лари винаги създава неприятности – обади се сестра ми Марго. – Толкова е заядлив.

– Не бих казала, че е заядлив – опита се да го защити мама. – Просто гледа на нещата малко по-различно.

– Имаш предвид, че иска всички да са съгласни с него – не пропусна да изтъкне Лесли.

– Точно така – добави Марго. – Винаги мисли, че той е правият.

– Той има право на мнение, миличка – каза мама. – Нали точно затова водихме войната.

– За да бъдем всички съгласни с Лари? – попита Лесли.

– Прекрасно знаеш какво искам да кажа, Лесли – отвърна сурово мама. – Не се опитвай да ме объркаш.

– Каква идея имаш? – попита Марго.

– Ами тъй като ще бъде изключително топло... – започна мама.

– Откъде знаеш? – прекъсна я Лесли недоверчиво.

– Чух го по радиото – обяви мама съкрушително, сякаш говореше за Делфийския оракул. – По радиото казаха, че ни очаква незапомнено дълъг период на високо атмосферно налягане.

– Ще повярвам, когато го видя – мрачно изрече Лесли.

– Но това го съобщиха по радиото, миличък – обясни мама. – Не е само слух. Информацията е от Министерството на авиацията.

– Е, аз не вярвам на Министерството на авиацията – каза Лесли.

– Нито пък аз – съгласи се Марго. – Не и откакто разрешиха на Джордж Мачмън да стане пилот.

– Станал е пилот? – попита Лесли невярващо. – Та той е сляп като прилеп и пие като смок.

– Не разбирам какво общо има Джордж Мачмън с прогнозата на министерството – запротестира мама, която не можеше да свикне със склонността на семейството си да променя неочаквано посоката на разговора.

– Сигурно точно Джордж е сега там – предположи Лесли. – И въобще не вярвам на неговите прогнози за времето.

– Не е Джордж – твърдо каза мама. – Познавам му гласа.

– Каква идея имаш? – попита отново Марго.

– Ами тъй като от Министерството на авиацията казват, че времето ще бъде прекрасно – продължи мама, – мисля, че трябва да заведем Лари да види английския пейзаж тъкмо когато е най-хубав. Сигурно му е липсвал. Спомням си, че когато с баща ви се връщяхме от Индия, винаги отивахме на разходка с колата извън града. Хайде да помолим Джек да ни изведе с ролса на пикник.

Последва кратко мълчание, докато семейството обмисляше предложението.

– Лари няма да се съгласи – обади се най-после Лесли. – Знаеш какъв е. Ако не му хареса, ще започне да прави сцени. Познаваш го.

– Убедена съм, че много ще се зарадва – каза мама, но си личеше, че вече не е съвсем сигурна – способността на големия ми брат да прави сцени се бе мярнала в съзнанието ѝ.

– Сетих се, хайде да го изненадаме! – предложи Марго. – Ще сложим храната и останалите неща в багажника и просто ще му кажем, че отиваме на разходка.

– И къде ще отидем? – попита Лесли.

– До залива Лълуърт – каза мама.

– Това не е кратка разходка – възрази Лесли.

– Но ако той не види храната, няма да разбере – победоносно обяви Марго.

– След час и половина шофиране ще започне да подозира – забеляза Лесли. – Дори и Лари.

– Просто ще му кажем, че е изненада по случай завръщането му – обяви мама. – Все пак не сме го виждали от десет години.

– Десет спокойни години – поправи я Лесли.

– Изобщо не бяха спокойни – каза мама. – Преживяхме цяла война.

– Имам предвид спокойни без Лари – обясни Лесли.

– Лесли, миличък, не бива да говориш така, дори и на шега – укори го мама.

– Не се шегувам – увери я Лесли.

– Едва ли ще вдигне шум заради излета по случай посрещането си – намеси се Марго.

– Лари е способен да вдигне шум за всичко – отвърна Лесли убедено.

– Не преувеличавай – каза мама. – Когато Джек се прибере, ще го питаме за ролса. Какво прави той в момента?

– Предполагам, че го разглобява на съставните му части – основателно предположи Лесли.

– Той наистина ме вбесява! – оплака се Марго. – Купихме тази проклетата кола преди три месеца и през по-голямата част от това време е била разглобена. Повдига ми се от него. Всеки път, когато поискам да изляза с нея, двигателят ѝ се оказва пръснат из целия гараж.

– Не трябваше да се жениш за механик – каза Лесли. – Знаеш ги какви са. Изпитват необходимост да разглобяват всичко, което им попадне пред очите. Маниакални рушители.

– Тогава ще го помолим да се опита да сглоби ролса заради Лари – заключи мама. – Сигурна съм, че ще се съгласи.

Въпросният ролс представляваше прекрасна кола, произведена през 1922 година, която Джек беше видял да се спотайва свенливо в някакъв провинциален гараж. Имаше нужда от измиване, боята ѝ бе олющена, но все още беше дама от висока класа. Беше я купил за внушителната сума от двеста лири и триумфално я докара у дома, където под нежните му грижи тя разцъфтя и получи името Есмералда. Сега купето ѝ заслепяваше окото с блясъка си, таблото ѝ от орехово дърво бе идеално излъскано, а по двигателя ѝ нямаше и петънце от масло. Имаше външно стъпало, подвижен покрив, който се сгъваше назад при хубаво време, стъклена преграда между предните и задните седалки, която можеше да се вдига, така че шофьорът да не чува критиките ви по адрес на работническата класа, и най-хубаво от всичко – странен, подобен на тропет телефонен апарат, през който да крещите нареждания на шофьора. Усещането беше толкова вълнуващо, колкото и ако притежаваш динозавър. И на предната, и на задната седалка се побираха по четирима души и пак оставаше много свободно място.

Имаше вградено орехово шкафче за питиета, както и багажник, който изглеждаше способен да побере четири моряшки сандъка или десетина куфара. Такава кола заслужаваше всякакви допълнителни разходи и затова, по някакви неведоми пътища, Джек се бе снабдил с клаксон от пожарна кола, който издаваше едно оглушително „Та-та, та-та!“, поради което трябваше да се употребява само в критични ситуации. А иначе се използваше обикновеният клаксон – черна гумена топка, издаваща звук като възпитан морски лъв. Той беше подходящ за подканване на стариците по пешеходните пътеки, докато пожарникарският клаксон можеше да принуди и двуетажен автобус да кривне в канавката, за да ни стори път.

Точно в този момент влезе Джек, за да закуси. Беше по жилетка и целият изплескан с машинно масло. Беше среден на ръст човек с къдрава черна коса, изпъкнали светлосини очи и нос, с който всеки римски император би се гордял. Това наистина бе нос от класа; нос, с който не можеш да не се съобразяваш; нос голям и внушителен, който би сгрял душата на Сирано дьо Бержерак; нос, който с изкусна смяна на различни цветови нюанси, достойна за завистта на всеки хамелеон, възвестяваше застудяването на времето, отварянето на кръчмите и други важни събития. С такъв нос човек може да изглежда високомерен, както и да се прикрива зад него в моменти на опасност. Той можеше да бъде горд или комичен в зависимост от настроението. Веднъж видян, този нос не можеше вече да бъде забравен – също като клюна на птичечовката.

– Аха! – изрече Джак, а носът му потрепна и и се сдоби с лъскава руменина. – Печена риба ли надушвам?

– В кухнята е, за да не изстива – каза мама.

– Къде беше? – попита Марго съвсем излишно, тъй като изцапаните му с грес дрехи ясно показваха къде е бил.

– Почиствах двигателя на Есмералда – отвърна Джак също така ненужно.

Той отиде в кухнята и след малко се завърна, понесъл чиния с две печени риби. Седна на масата и се зае да им прави дисекция.

– Не мога да разбера какво толкова се занимаваш с тази кола – каза Марго. – Вечно я разглобяваш на части.

– Познавах един човек, който се справяше много сръчно с печените риби – обърна се към мен Джак, глух за оплакванията на сестра ми. – Слагаше ги по гръб и някак си изваждаше всичките кости наведнъж. Като струните на арфа, нали се сещаш... Все още не мога да си обясня как го постига.

– Повреден ли е? – попита Марго.

– Кое да е повредено? – отвърна съпругът ѝ разсеяно, като гледаше рибите втренчено, сякаш искаше да ги хипнотизира.

– Ролсът – поясни Марго.

– Есмералда? – разтревожи се Джак. – Повредена ли е?

– Точно това те питам – каза Марго. – Ти наистина ме ядосваш!

– Нищо ѝ няма – отвърна Джак. – Прекрасна машина.

– Щеше да е прекрасна, ако понякога излизахме с нея – забеляза Марго язвително.

– Не е особено прекрасна, когато стои в гаража с всичките си вътрешности пръснати навън.

– Не можеш да кажеш, че вътрешностите са вън – възрази Джак. – Вътрешностите са си вътре. Не могат да са вън.

– Господи, ти наистина ме вбесяваш! – каза Марго.

– Стига, миличка – намеси се мама. – Щом Джак казва, че на колата ѝ няма нищо, значи всичко е наред.

– Кое е наред? – попита Джак озадачен.

– Ще водим Лари на излет, като си дойде – обясни мама, – та си мислехме, че ще е хубаво да идем с ролса.

Няколко секунди Джак преценяваше информацията, дъвчейки.

– Това е добра идея – изрече той накрая за наша изненада. – Току-що настроих двигателя. Няма да е зле да го изпробвам. Къде ще ходим?

– До Лълуърт – каза мама. – Там е много красиво.

– Освен това има няколко високи хълма – ентузиазира се Джак. – Така ще разбера дали е в ред съединителят.

Зарадвана, че ролсът ще е в изправност за пикника, мама възторжено се зае с приготовленията. Както обикновено, храната бе напълно достатъчна да задоволи Наполеоновата армия по време на отстъплението ѝ от Москва. Имаше еклери с къри, плодови сладкиши, баници с месо, пай с шунка, три печени пилета, два големи домашно приготвени хляба, пандишпан, сиропирана торта, конячени бисквити и целувки, да не говорим за трите вида домашна лютеница, най-различни сладка, курабии и щрудели. Като струпа всичко това на кухненската маса, мама ни повика и попита загрижено:

– Според вас дали ще стигне?

– Мислех, че само ще прекараме следобеда в Лълуърт – каза Лесли. – Нямах представа, че емигрираме.

- Мамо, храната е прекалено много! – възкликна Марго. – В никакъв случай няма да можем да изядем всичко.
- Глупости. Когато бяхме на Корфу, вземахме два пъти повече – възрази мама.
- Но на Корфу обикновено бяхме дванайсет или четиринайсет души – отбеляза Лесли.
- Сега сме само шестима.
- Сякаш Червеният кръст праща на бедстваща страна хранителни припаси за две години – каза Джак.
- Не е чак толкова много – защити се мама. – Знаете, че Лари обича да си похапва. Освен това ще бъдем до морето, а морският въздух изостря апетита.